

GWERZIOU

GANT

ABHERVE HA TALDIR

(Brezouneg ha keumraeg kenver-ous-kenver)

ER COFFADWRIAETH AM EU TAITH YN NGHYMRU

SAINT-BRIEUC

IMPRIMERIE-LIBRAIRIE FRANCISQUE GUYON

Rues Saint-Gilles et de la Préfecture.

—
1899

GWERZIOU

GANT

ABHERVE HA TALDIR

(Brezouneg ha keumraeg kenver-ouz-kenver)

ER COFFADWRIAETH AM EU TAITH YN NGHYMRO

SAINT-BRIEUC

IMPRIMERIE-LIBRAIRIE FRANCISQUE GUYON

Rues Saint-Gilles et de la Préfecture.

—
1899

GWERZ

O Tad enorus, spered mad
A oar digemer deread,
Trugarez d'oc'h a greiz kalon
D'eoec'h hon c'harantez wirion.

Koulz en Bro-Geumri vel en Breiz
'Zo 'vidoc'h karantez e-leiz :
An holl a oar oc'h eur Breton
En hoc'h ober, en ho kalon.

TALDIR.

Kinniget d'an Tad Hayde (Kardiff).

RHAGYMADRODD.

Dyma 'r llyfr cyntaf a gyhoeddwyd yn y dwy iaith gymraeg a llydawaeg. Gwahoddodd fy nghyfaill Abherve fi i ysgrifennu cyfieithiad o'i ganeuon yn y gymraeg.

Ysgrifennais y gyfieithad hon yn ystod awr, yn Sant-Brioc, ac y mae llawer o gamgymeriadau ynddi. Gobeithiaf yr esgusodwch fi.

Cyfansoddwyd y llyfr bach'ma at ogoniant :

Duw — Llydaw — a Chymru.

(D'an Otro an drouiz-meur Hwfa Môn)

LE HA TRUGAREKAAT AR BARZ NEVEZ

War don : *Me ia en dro*

Dishan

Me 'vo Cymro,
A galon ha da viken ;
Me 'vo Cymro,
A galon ha da viken
Otro (1)

Kaeran de euz ma bue pa glewiz Hwfa Mon
O sevel e vouez nerzuz, uhel, tener ha don!

Kaerat bro Bro ar Gymriz, gwellan pobl ma breudeur,
Ma breudeur euz a Gymru gant Hwfa, o drouiz-meur!

Bennoz-Doue, trugare 'laran 'greiz ma c'halon,
Doue da viro Cymru gant e drouiz Hwfa-Môn!!

ABHERVE.

(1) Otro Hwfa Môn.

(Tr Derwydd Mawr Hwfa Mon)

LLW A DIOLCH Y BARD D NEWYDD

Ar don « *Me ia en dro* »

Cydgan.

Byddaf Cymro
O galon ac am byth
Byddaf Cymro
O galon ac am byth
Athraw.

Dydd mor hardd yn fy mywyd pan glywais Hwfa Mon
Yn codi ei llais nerthol, uchel, tyner a dwfn.

Gwlad mor hardd gwlad y Cymry, pobl mor dda fy mrodyr
Fy mrodyr o Gymru, a Hwfa eu derwydd mawr

Bendith Duw, diolch, dywedaf â fy holl galon
Cadwed Daw Cymru a'i derwydd Hwfa Mon.

RHANNU Y CLEDDYF

(Pr Athrawon Cochfarf ac Arlunydd Penygarn)

Genym, pan ddaethom i Llydaw, yr oedd rhan o'r cleddyf dur,
Yr oedd y rhan arall gyda chwi ar eich tir.
Yn cael ein llywio â llaw Duw, dyma y daethom ni
I anfon atoch ein rhan cleddyf, ein brodyr o Gymru.
Y mae Hwfa Mon wedi uno rhan Cymru a rhan Llydaw
Y mae ein calonau wedi curo i gyd.
Nid oes yn awr and *un* gwlad, un iaith ac un galon
Ac ynddi fel môr o gariad wir.
Ysywaeth! gwelaf yn dod dydd chwerw y ffarwel
Dagrau a Thristwch a fodda fy llygaid.
Bydd rhan y cleddyf rhan ein calon ni
Cadwed Duw *Breiz*, cadwed Duw Cymru !

TALDIR.

RANN AR C'HLEZE

(D'an otrone Cochvaru hag Arlunydd Penygarn).

Gan-imp, pa deujomp en Breiz, 'oa eur rann kleze dir,
Manet gan-ac'h an darn-all, tud Cymru war ho tir :
Renet gant dorn an Otro, sethu omp deuet-ni
Da gas d'ac'h hon rann-gleze, hon breudeur a Gymru.
Hwfa Mon an deuz frammet darn Cymru ha darn Breiz :
Hon c'halonou, war eun dro, 'deuz tridet en hon c'hreiz ;
N'ed euz breman 'met eur Vro, 'met eur yez, eur galon,
Hag enn-i evel eur mor a garante wirion.
Siouaz ! 'welan 'tont en dro de c'houerw ar c'himiad,
Daerou a gaonv, a c'hlac'har, a veuz ma daoulagad :
Rann ar c'hleze, a welan, 'vo rann hon c'halon-ni !
Doue daz miro, ma Breiz ! Doue daz miro Cymru !!

ABERVE.

TON CAMPBELL

Me 'glew kleier ma faroz o tól o son en èr
'Hed an noz, a-dreuz d'ar mor ha d'ar mesiou seder;
Me' wel bagou skanv ma Bro o kerzet war an ton,
Henvel ouz rouanezed, 'n o zro eur voubou don.

Ha n'ez euz dirak-on-me, na tour, na bag, na mor,
Ton Campbell ê a dremen gant potred o c'hlemor.

ABHERVE.

(Kinniget d'bon breudeur a Vro-Skoz).

SEREN GOBAITH

(STEREDEN AR SPI)

Gwall-denval e oa ma zal, ne rên nemet gouela,
Das kwall-eur, o ma Mamm-Vro, o ma Breiz-izela!
Levenez an Eisteddfod a ranne ma c'halon
O wel't Cymru ken uhel ha Breiz koueet ken don.

Pa baraz ma daoulagad ouz an tri gerik-man;
Spi! 'hellez dont em c'halon, 'meuz ket a geun breman!
Me 'wel banniel ma Bro, me 'glev son an delen :
Me 'wel Itron Llanover, me 'wel ar stereden!

ABHERVE.

Kinniget d'an Itron Llanover e lesteni a anaoudegez peur-baduz.

(D'an Itron a wiskaz d'in ma sae-Varz).

ENE GLAN GWALIA

Pa storlok ton ar mor doun ouz d'ar rec'hel garo
A stign 'vel eur gouriz-dir 'tro daz kalon, ma Bro!
Me 'oar eur vur diroc'h c'hoaz, mur dir euz an dira :
Te ec'h è ar vur-dir-ze, ene glân Gwalia!

Ec'houeder, sevez en er seder euz ar beure,
O kana : « Bennoz-Doue, disken euz lein an Nè! »
Me 'oar eur c'haner mad all seder ar sedera :
Te ec'h è ar c'haner-ze, ene glân Gwalia!

ABHERVE.

ENAIID GLAN GWALIA

Pan gur tôn y môr dwfn wrth dy feini geirw
Estyna fel gwregys dur tro dy galon fy Ngwlad,
Gwn i mur durach, mur dur o'r duraf.
Ti ydyw y mur hwn enaid glan Gwalia.

Ehedydd syber yn yr awyr pan godi yn y boreu
Gan ddweyd; « Fendith Duw dysgyna o'r Nef! »
Gwn i canwr arall syber o'r syberaf
Ti ydyw y canwr hwn enaid glan Gwalia,

TALDIR.

BENNOZ-DOUE

Gwasa da skolaer ez on-me
Gant ma c'hoz penn ken dizenvor!
Diski ar Yez me a garfe,
Yez ma breudeur euz a Dremor.

Ha va c'hoant ne vo sevenet,
Ma spered-me n'e ket digor;
D'in ma mennad ne vo roet,
Ne diskin Brezonek Tremor.

Peuc'h ha tavomp war hon c'hlemmo!
Sed o tont Ael mad an Arvor :
Me 'disko Yez santel ar Vro,
Me 'disko Brezonek Tremor!!!

ABHERVE.

Kinniget d'an Dimezel Abadam.

BENDITH DUW

Ysgolhaig mor ddrwg ydwyf i !
Gyda fy mhen mor ddigof
Dysgu yr iaith mi a garaf
Iaith fy mrodyr Tramor.

Ond ni fydd i'm chwant gael ei gyflawni
Nid yw fy yspryd yn agor
I mi fy nymuniad nis rhoddir
Nis dysgaf « brythoneg » Tramor.

Heddwch, a pheidiwn ag ocheneidio
Dyma yn dod angel da « Llydaw ».
Dysgaf iaith sanctaidd yr Wlad
Dysgaf « brythoneg » Tramor.

TALDIR.

Duw a'n gwlaa.

Y DDAU GWCH

Cofir yn fy mro eto
Llestr trist yr Alltud
Yr hwn a anfonodd y Brythoniaid
I Llydaw ym mhell mhell o Gymru.

O flaen y Saeson drwg y ffoant
Ac yn briwio 'r dwfr gyda 'u rhwyfau
Efo 'r awel ocheneidiau mysgant
Ac efo tonnau y môr dagrau.

*
**

Dyma ar ol llawer o ganrifoedd
Llestr (Llong) arall ar y dwfr glan
Yn nghwir Wlad y Brythoniaid
Ym mhell o Ffrainc, eu llysfam.

Arglwyddes Llanover yn llywio
Hi ydyw ein gwir frenhines
Ac ym mhen blaen y llong, dyn doeth
Yn dweyd pethau llawn o wybodaeth.

Doue hag ar Vro.

AN DIOU VAG

Em bro e talc'her koun bepred
Euz lestr gwelvanuz an Harlu
A zigasaz ar Vretoned
Da Vreiz, pell pell euz a Gymru.

Rag ar Zaozon fall e tec'hent
Hag, o skei dour gant o roenvou,
Gant 'n avel hirvoudou 'veskent
Ha gant tonniou ar mor daerou.

*
**

Sethu, goude meur a gantved,
Eul lestr-all war eun दौरik-splam
En gwir Vam-Vro ar Vretoned
Pell euz Bro-C'hall, o c'hoz lez-vam!

Itron Llanover 'dalc'h ar stur :
Hi ec'h e hon gwir rouanez,
Hag ouz staon al lestr eun den fur
'Lar traou leun a wiziegez.

Ha war ar bourz e welan-me
Merc'hedou kaer a Vro-Gymru
Henvel ouz ele euz an Ne
O c'hoarzin drant hag o c'hoari.

Da vo ze skeuden Keltia!
Enn-i, dalc'h-mad, pep madelez,
Ha pep furnez ouz hi sturia
Harpet war bep gwiziegez.

Ha d'ober da bep tra c'hoarzin,
D'ober da bep tra beza kaer,
Mous c'hoarz, c'hoari ha kân lirzin
Evel gan-ac'h, merc'hed seder!

ABHERVE.

Kinniget d'an dimezelled Alix ha Gwenfrida Williams.

Ac ar y bwrdd y gwelaf i
Merched heirdd Cymru
Tebyg i angelion o 'r Nef
Yn chwerthin ac yn chwareu

Byddid hyny delw « Keltia ».
Ynddi bob amser pob daioni
A phob doethineb i'w llywio
Gyda phob gwybodaeth.

Ac i wneyd i bob peth chwerthin
I wneyd i bob peth bod yn dlws
Chwerthiniad, chwareu a chàn llawen
Fel yr eiddoch, merched syber.

TALDIR.

Cyflwynedig i 'r Foneddigesau Aliis a Gwenfrida Williams.

FFARWEL

I GYMRU

Ffarwel i ti, gwlad y Beirdd — mor hardd,
Gwlad yr orsedd a'r Derwyddion ;
Dy gan sy'n fraf a dy ferched
Mor ddedwydd a morwynion.

Ffarwel i ti ddaear sanctaidd — yn yr awyr,
Mi glywaf trwst llawen yr awel
Sy'n ochneidio ffarwel i gawel
Brythoniaid mād gwlad Breith Isel.

TALDIR.

KIMIAD

DA VRO-GEUMRI

Kenavo d'id Bro ar Varzed — ken kaër
Bro ar *gorsedd* hag an Drouized ;
Da gan zo brav ha da verc'hed
Ken dudius ha gwerc'hez.

Kenavo d'id douar santel ; — en ër
Me 'glew sôn lawen an awel,
A hirvoud kimiad da gawel
Bretouned vad Bro Breiz-Izel.

TALDIR.

